

МЛАДИЯТ КОВАЧ

chitanka.info

Живял някога един селянин. Той имал трима сина. По-големите още като деца помагали във всичко на баща си и от тях излезли добри работници. Бащата искал да приучи и най-малкия син към работа, но майката все не давала.

— Малък е още. Нека полудува — и сама на синчето си, ненагледното, ту кравайче ще изпече, ту баничка скришом в ръката ще му пъхне.

И израснал най-малкият син голям ленивец, обичал само да яде и да спи.

Търпял селянинът, търпял, най-сетне повикал сина си и му казал:

— Не е ли време да се заловиш за работа? Искаш ли да станеш кожар?

— Не, не искам — отвърнал синът. — Цял живот да щавя и да мачкам кожи — ще ми изгният ръцете до костите.

— Тогава стани шивач.

— Какво приказваш, татко! Да се превивам цял живот над жилетки и елеци — гърбица ще ми израсте.

— Добре, синко. Няма да те насилвам. А какво ще кажеш за ковашкия занаят? По-силен и по-здрав човек от добрия ковач не можеш намери.

— Защо не — отвърнал синът. — Ковач, да речем, мога да стана.

Бащата намерил най-добрия и изкусен ковач в околността, предплатил му за учението и завел сина си в неговата ковачница.

— Е, синко, гледай как работят добрите хора и сам ще се изучиш.

А майката скришом домъкнала с каручка от къщи креват с пухени завивки и възглавници и казала:

— Ти, синко, си свикнал да спиш у дома на меко. Като се умориш от работа, полегни си на дюшека, който сама съм ушила, сложи си главата на възглавницата, която сама съм натъпкала с пух.

Отишли си бащата и майката, а синът останал при ковача.

Той сложил кревата в ъгъла на ковачницата, изтегнал се на него и почнал да гледа как ковачът и чираците му удрят чука върху наковалнята.

— Какво гледаш? — рекъл ковачът. — Вземи чука в ръцете си.

— Защо? — отвърнал синът на селянина. — Баща ми каза: гледай как работят хората — и сам ще се научиш.

Поклатил ковачът глава и продължил работата си. Лежи малкият син на мекото легло, само се обръща наляво-надясно и не сваля очи от ковача. Не се стърпял ковачът и пак му рекъл:

— Ти какво само се излежаваш! Ще те заболи гърбът от лежане.

— Не, няма да ме заболи — казал синът на селянина, — дюшекът е мек. Само от вашия тропот ме боли главата, а мама ми каза: като се умориш, синко, почини си, сложи главата си на пухената възглавница.

Ковачът съвсем го зарязал. Какво ще приказва с такъв ленивец!

Тъй минавали ден след ден, месец след месец.

От чуждата работа ръцете не болят. Затова и най-малкият син си казал:

„Не е голяма премъдрост. Веднаж ще чукна по наковалнята, втори път ще ударя с чука — и готово. Така и аз ще мога да изкова, каквото искам, и то не по-лошо от самия майстор.“

Ето че минали три години. Дошъл селянинът да вземе сина си.

— Е, как, изучи ли моят момък ковашкия занаят? — попитал селянинът ковача.

— Кой го знае! — отвърнал ковачът. — Все гледаше, но какво е научил — не ни е показвал.

— А ти, синко, какво ще кажеш?

— Няма какво да приказвам, щом дойде до работа, сигурно няма да сбъркам.

Зарадвал се бащата. Пригодил стария плевник за ковачница, набавил всякакви сечива и рекъл:

— Е, синко, покажи ми сега майсторлъка си, изкови ми нов палешник за ралото.

Отишъл младият ковач в плевника. И бащата — след него заедно с по-големите си синове.

Младият ковач накарал единия брат да разпали въглища, другия — да надува духалото, а сам запретнал ръкави и взел големия чук в ръце. Щом се нажежило желязото, в ковачницата се разнесъл такъв тропот — просто да си запушиш ушите.

Ковал, ковал младият ковач, ръцете си изтрепал, а гледа — не може да изкове палешника. И току рекъл:

— А защо ти е, татко, нов палешник? Та старият още става за работа. По-добре да ти изкова остра брадва.

— Добре, синко — отвърнал селянинът. — Изкови ми брадва. Моята е съвсем похабена.

Започнал младият ковач да кове. Удрял, удрял с чука, гледа — и брадва не излиза.

— Е, татко! — казал той. — Не ми се ще да правя брадва. Груба работа е това. Ще ти изкова една дузина гвоздеи, тънки като иглата на мама.

— Защо не — отвърнал селянинът, — и гвоздеи са потребни в домакинството.

Отново се заловил ковачът за работа. Чукал, чукал, ковал, ковал, а нищо не изковал. — Всичкото желязо похабил, останало само едно малко късче.

Тогава бащата разбрал, че синът му не е научил нищо. Взел това късче желязо и го хвърлил в кацата с вода. Желязото засъскало — ссс ссс!

— Чуваш ли, синко — казал бащата, — какво излезе от твоето учение. Само едно съскане. Виж какво ще ти кажа. В нашия род не е имало безделници и не ще има. Махай се от къщи, където ти видят очите, и докато не изучиш какъвто и да е занаят, назад се не връщай.

Навел глава най-малкият син и напуснал родния дом. Излязъл извън селото, седнал на един път и се замислил. Ами сега? Какво да прави? Мислил, мислил и решил да се върне при ковача и да си признае вината.

Посмял се ковачът над него, но все пак го приел отново за чирак.

— Само че сега вече ще те уча, както аз зная — рекъл той.

И започнал да го учи. За пухено легло момъкът престанал и да мисли. Да би могъл да си поспи на твърда слама — но и това няма. Ковачът не му дава нито да въздъхне, нито да отдъхне. Щом момъкът остави чука, щом си изправи гърба, майсторът веднага съска в ухото му: „Псс-псс!“ Засрами се момъкът, поразтърси се — и пак грабне чука.

Нови три години прекарал той при ковача. А когато минали трите години, майсторът му казал:

— Сега върви, където искаш, и смело се залови за работа.

Момъкът се сбогувал с ковача и си отишъл.

Вървял, вървял и стигнал до един голям град. Там постъпил в една ковачница като калфа.

Още същия ден в ковачницата дошъл някакъв важен господар.

— Хей, майсторе — рекъл господарят. — Поправи ми каляската. Но тъй, че да изглежда като нова. Сгодих се за млада девойка, с тая каляска ще я заведа да се венчаем.

— А къде е каляската? — попитал майсторът.

— Ей тук, пред портата.

Излязъл майсторът с калфата пред портата. Гледат — ама че каляска! Вратичките висят само по на една кука, пружините се изкривили, наплатите на колелата се извили като тирбушон. Как ли се е дотъркаляла до ковачницата такава таратайка!

Почесал се майсторът зад ухото.

— Не зная какво да ви кажа — рекъл на господаря. — Ще трябва три месеца за поправка — и пак не е сигурно дали ще може да се поправи.

— Как три месеца! — извикал господарят. — След три дни да бъде готова! Ако не я поправиш за тоя срок, ще заповядам на слугите си да ти съборят ковачницата.

Какво да се прави? Няма да се кара с господаря. Повикал още господарят и си отишъл. А майсторът казал на младия ковач:

— Е, спасявай се, както знаеш.

— Добре — отвърнал калфата. — Прати ми двама чираци, а ти върви да почиваш.

Майсторът си отишъл у дома, а в ковачницата закипяла работа.

Калфата мигом разглобил цялата каляска на части, накарал чираците да раздухат огъня в огнището, а сам грабнал чука.

Ударил веднъж върху наковалнята — единият наплат готов. Ударил още веднъж — и другият готов.

Заковал наплатите — заловил се с пружините. Тук ще изправи, там ще извие. Не минал и час — свършил работата.

Чираците само се чудели, а младият ковач почистил каляската, стегнал я, натъкмил я и заповядал да я закарат под навеса.

После и тримата отишли на полянката зад ковачницата и се изтегнаели там на тревата.

На пладне майсторът дошъл да види как върви работата. Влязъл в ковачницата... Какво е това? Тихо, пусто — няма нито калфа, нито чираци... Дори огънят в огнището угаснал.

Ех, как се разсърдил майсторът! Втурнал се да търси работниците. Изведнаж гледа — калфата лежи на тревицата, а до него — и двамата чираци.

— Ах, ленивци! Ах, безделници! — завикал майсторът. — Значи тъй работите вие.

— Защо, майсторе?

— Как защо! — още по-силно завикал старият ковач. — Каляската трябва да бъде готова след три дни, а вие се излежавате! Заради вас господарят ще ми откъсне главата.

— Нищо, майсторе. Не се плаши, преди да е дошло времето — казал калфата. — Докато главата ти е още на раменете, обърни я назад и погледни хубавичко.

Майсторът се обърнал и останал тъй с отворени уста: под навеса стояла готовата каляска.

Изтичал майсторът при нея, огледал я от вси страни — всичко нагласено, всичко на мястото си — просто да впрегнеш веднага конете и да вървиш, където си искаш.

— Е, момко — рекъл старият ковач на младия, — такава работа още не бях виждал. Ти не бива да работиш повече като калфа. Остани в ковачницата ми като стопанин.

— Не, добри човече — отвърнал младият ковач. — И в тоя град дълго няма да остана. Ако искаш да ме възнаградиш — дай ми късче от най-хубавото желязо и ми позволи да поработя три дни в твоята ковачница.

— Е, добре — казал старият ковач. — Да бъде, както ти искаш.

Три дни и три нощи работил калфата. Никого не пускал да се приближи до ковачницата. А после излязъл из вратата с торба на рамото и напуснал града.

Дълго ли пътувал той — не се знае. Но стигнал в родния дом. Прекрачил прага, хвърлил торбата си на масата и казал на баща си.

— Ето, виж, татко, може и твоят син да е научил нещо.

И той разтворил торбата, и извадил едно ковано ковчеже.

— Това е за теб, мамо.

Майката отворила ковчежето, а в ковчежето — шарен гребен и игленик с толкова тънки игли, че просто бисер да нижеш с тях.

— Това е за вас, братя. Защийте ги на празничните си дрехи — рекъл младият ковач и изсипал пред братята си цяла купчина лъскави

копчета. — А ти, татко, вземи ей тая чаша. Ако моят подарък ти хареса, пийни си с него хубаво винце; затуй, че в нашия род не е имало ленивци.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.